

SPIS TREŚCI

TOM 1

1. Historia i rozwój dostępu dializacyjnego (Krzysztof Bojakowski, Zbysław J. Twardowski)	1
1.1. Wczesne dostępy do tętnic i żył	1
1.2. Cewniki wprowadzane do tętnic i żył, zewnętrzne przetoki tętniczo-żylne	3
1.3. Przetoki tętniczo-żylne	5
1.4. Kaniulacje dużych żył jako dostęp naczyniowy	6
1.5. Cewniki projektowane w celu zmniejszenia powikłań	9
1.6. Obiecujące projekty, które trafiły do muzeum techniki	10
1.7. Uwagi końcowe	10
2. Epidemiologia niewydolności nerek i podstawy dializoterapii (Ryszard Gellert)	13
2.1. Budowa i funkcja nerek	13
2.2. Przewlekła choroba nerek	14
2.3. Metody dializ i ważne parametry	19
2.4. Zasady kwalifikowania chorego do dializoterapii	24
2.5. Kwalifikacja chorego do różnych rodzajów leczenia nerkozastępczego	25
3. Oczekiwania nefrologa dotyczące dostępu dializacyjnego, idealny dostęp dializacyjny (Krzysztof Letachowicz)	29
3.1. Postępy w zakresie leczenia nerkozastępczego i dostępow naczyniowych	29
3.2. Idealny dostęp naczyniowy	31
3.3. Oczekiwania nefrologa a strategia wytwarzania dostępu naczyniowego	31
3.4. Dostęp naczyniowy w typowych sytuacjach klinicznych	32
3.5. Przetoka tętniczo-żylna z własnych naczyń chorego	35
3.6. Przetoka dializacyjna wytworzona z wykorzystaniem protezy naczyniowej z tworzywa sztucznego	37
3.7. Cewnik tunelowany	38

3.8. Optymalizacja opieki nad dostępem naczyniowym	39
3.9. Podsumowanie	40
4. Anatomia dostępu naczyniowego do dializ (Rafał Kamiński)	43
4.1. Anatomia okolicy tabakierki anatomicznej	43
4.2. Anatomia dołu łokciowego i przedramienia w części dystalnej	44
4.3. Anatomia ramienia	49
4.4. Najważniejsze nerwy ruchowe i czuciowe kończyny górnej	51
4.5. Spływ żyły głównej górnej	54
4.6. Spływ żyły głównej dolnej	59
5. Badania wykorzystywane w czasie kwalifikacji do wytworzenia przetoki dializacyjnej (Michał Toborek, Krzysztof Bojakowski)	61
5.1. Informacje ogólne	61
5.2. Badanie kliniczne	62
5.3. Diagnostyka ultrasonograficzna	64
5.4. Angiografia klasyczna	68
5.5. Tomografia komputerowa	72
5.6. Rezonans magnetyczny	76
5.7. Podsumowanie	78
6. Znieczulenie do zabiegu wytworzenia przetoki tętniczo-żylniej (Paweł Andruszkiewicz)	81
6.1. Ocena przedoperacyjna	81
6.2. Badania przedoperacyjne	82
6.3. Wybór metody znieczulenia	83
6.4. Okres śródoperacyjny	89
6.5. Okres pooperacyjny	89
7. Podstawy techniki operacyjnej, narzędzia. Zasady wytworzenia przetoki tętniczo-żytnej do celów dializoterapii (Krzysztof Bojakowski)	93
7.1. Przygotowanie chorego do operacji	93
7.2. Narzędzia, pole operacyjne, ułożenie chorego, rozmieszczenie zespołu operującego	94
7.3. Przebieg operacji	97
7.4. Trening i symulatory	106
8. Podstawy technik wewnątrznaczyniowych i wykorzystywane instrumentarium, podstawowe umiejętności i techniki zabiegowe, bezpieczeństwo radiologiczne (Radosław Pietura)	107
8.1. Wstępne przygotowanie lekarza	107
8.2. Przygotowanie chorego do zabiegu	108
8.3. Sprzęt, ułożenie i obłożenie chorego, instrumentarium i zespół wykonujący zabieg	109
8.4. Technika zabiegu	115
8.5. Bezpieczeństwo radiologiczne	130

9. Operacja wytworzenia przetoki tętniczo-żylniej (Krzysztof Bojakowski)	133
9.1. Przetoka promieniowo-odpromieniowa w tabakierce anatomicznej, obwodowej i bliższej części przedramienia	133
9.2. Przetoka ramiennie-odpromieniowa	138
9.3. Przetoka ramiennie-odłokciowa	140
9.4. Przetoka na ramieniu z wykorzystaniem protezy naczyniowej z tworzywa sztucznego	145
9.5. Nietypowe przetoki dializacyjne z naczyń własnych na kończynie górnej	146
9.6. Nietypowe przetoki wytworzone z wykorzystaniem PTFE na kończynie górnej	151
9.7. Przetoki dializacyjne wytworzone na kończynie dolnej	153
9.8. Wewnątrznaczyniowe wytwarzanie przetok dializacyjnych	157
9.9. Niestandardowe przetoki na tułowiu i szyi	160
9.10. HeRO	162
9.11. Alternatywne materiały wykorzystywane do wytwarzania przetoki	163
9.12. Dostępny dializacyjne tętniczo-tętnicze	164
10. Naturalna historia i patofizjologia dostępu dializacyjnego (Krzysztof Bojakowski, Ryszard Gellert, Grzegorz Styczyński)	167
10.1. Hemodynamika i przebudowa ściany przetoki dializacyjnej. Prawidłowe dojrzewanie przetoki dializacyjnej	167
10.2. Patofizjologia dostępu dializacyjnych	171
11. Monitorowanie przetok tętniczo-żylnych wytworzonych do celów dializ (Krzysztof Letachowicz, Michał Toborek, Krzysztof Bojakowski)	185
11.1. Informacje ogólne: ocena pacjenta i funkcjonowania przetoki	185
11.2. Techniki kliniczne	187
11.3. Metody kliniczne	188
11.4. Testy kliniczne działania przetoki dializacyjnej	191
11.5. Monitorowanie w stacji dializ	194
11.6. Metody obrazowe	200
11.7. Podsumowanie	211
12. Problemy z przetokami dializacyjnymi (Krzysztof Bojakowski, Radosław Pietura, Michał Toborek).	213
12.1. Powikłania wczesne	214
12.2. Powikłania późne	233
13. Korzystanie z przetok tętniczo-żylnych i opieka nad chorym z przetoką tętniczo-żylną (Anna Kliś, Krzysztof Letachowicz)	295
13.1. Planowanie, wytworzenie i przygotowanie przetoki tętniczo-żylniej	295
13.2. Trening przetoki tętniczo-żylniej	296
13.3. Dializa	297
13.4. Zalecenia dotyczące opieki nad dostępem naczyniowym	305

13.5. Powikłania związane z nakłuwaniem	307
13.6. Wykorzystanie ultrasonografii w stacji dializ	307
13.7. Podsumowanie	308

TOM 2

14. Cewniki dializacyjne (Tomasz Hryszko)	311
14.1. Czasowe (ostre) cewniki hemodializacyjne	311
14.2. Tunelizowane cewniki hemodializacyjne	313
15. Badania wykorzystywane w czasie kwalifikacji do wszczepienia cewnika dializacyjnego (Michał Toborek, Krzysztof Bojakowski)	319
15.1. Badanie kliniczne	319
15.2. Badania obrazowe	321
15.3. Podsumowanie	327
16. Wszczepianie cewników dializacyjnych (Szymon Brzóska)	329
16.1. Wstępna charakterystyka centralnych cewników dializacyjnych	329
16.2. Uwagi ogólne	330
16.3. Profilaktyka okołoperacyjna zakażenia	334
16.4. Miejsce nakłucia żył	335
16.5. Technika założenia CVC dializacyjnego	336
16.6. Uwagi dodatkowe	343
16.7. Wymiana cewnika ostrego (NT-CVC) na tunelizowany (T-CVC)	344
16.8. Zakładanie cewnika dializacyjnego u chorych po wyczerpaniu standardowych opcji	345
16.9. Wprowadzenie cewnika dializacyjnego metodą operacyjną	345
17. Korzystanie z cewników dializacyjnych (Szymon Brzóska)	347
17.1. Zmiana opatrunku	348
17.2. Podłączanie i odłączanie cewnika dializacyjnego do aparatu hemodializy	349
17.3. Forsowne przepłukanie oraz wypełnienie kanałów cewnika dializacyjnego	350
17.4. Zapobieganie zakażeniom cewnika dializacyjnego	351
18. Powikłania cewników dializacyjnych i ich leczenie, zabiegi wewnątrznaczyniowe, chirurgiczne, leczenie zachowawcze (Radosław Pietura, Szymon Brzóska, Krzysztof Bojakowski)	353
18.1. Powikłania śródoperacyjne i wczesne	354
18.2. Powikłania późne	370

19. Dostęp naczyniowy do dializ u dzieci (Dariusz Polnik)	399
19.1. Epidemiologia	399
19.2. Odmienności dostępu dializacyjnych u dzieci	400
19.3. Wszczepienie cewnika	401
20. Strategia operacji wytworzenia dostępu naczyniowego do dializ (Krzysztof Bojakowski, Radosław Pietura)	411
20.1. Ogólna charakterystyka strategii	411
20.2. Ocalenie żył i tętnic	412
20.3. Wczesne zgłoszenie się do nefrologa i chirurga, szybka ścieżka diagnostyczna	414
20.4. Życiowy plan dostępu naczyniowego do dializ	416
20.5. Optymalny pierwotny dostęp naczyniowy do dializ, kolejne wybory pierwotnego dostępu	416
20.6. Czynniki mogące modyfikować strategię dostępu dializacyjnego	419
20.7. Strategia po wytworzeniu pierwotnego dostępu naczyniowego do dializ	428
20.8. Strategia budowy zespołu zajmującego się chorym dializowanym	433
21. Współczesne metody oceny wyników operacji wytworzenia i utrzymania dostępu naczyniowego do hemodializy (Krzysztof Letachowicz)	435
21.1. Zasady przedstawiania wyników operacji wytworzenia i utrzymania dostępu naczyniowego do hemodializy	436
21.2. Metody statystyczne i planowanie badań	441
21.3. Działania ukierunkowane na jakość w opiece nefrologicznej nad dostępem naczyniowym	442
21.4. Podsumowanie	443
22. Organizacja zespołu do spraw dostępu naczyniowego (Krzysztof Bojakowski, Szymon Brzóska)	445
22.1. Ogólne zasady organizacji	445
22.2. Skład zespołu i rola jego poszczególnych członków	447
22.3. Cele zespołu zajmującego się chorym dializowanym	451
22.4. Problemy ograniczające efektywność zespołu do spraw dostępu naczyniowego	453
23. Przyszłość dostępu naczyniowego do dializ (Ulf Hedin, Anton Razuvajev, Guriy Popov).	455
23.1. Wielodyscyplinarny serwis dostępu dializacyjnego	456
23.2. Współczesne planowanie dostępu dializacyjnego	458
23.3. Techniczny postęp w terapii nerkozastępczej i monitorowaniu dostępu dializacyjnego	459
23.4. Nowe strategie wytwarzania dostępu dializacyjnego	460
23.5. Innowacje protezy wykorzystywane do wytwarzania przetoki	461
23.6. Rozwój technik wewnątrznaczyniowych w leczeniu zaburzeń działania przetoki dializacyjnej	464
23.7. Niedrożności żył centralnych	465
23.8. Dalsze strategie poprawy drożności dostępu dializacyjnych	465
23.9. Podsumowanie	467
Skorowidz	469